

Valtuustoaloite / Haluaako Heinola pitää huolta pienimmistä

Khall 14.01.2019 § 13

Valmistelija: elinvoimajohtaja Heikki Mäkilä, puh. 044 769 4141, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Heinolan kaupunginvaltuuston 6.3.2017 hyväksymän hallintosäännön 110 §:n mukaan valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Valtuuston kokouksessa 4.6.2018 jätetty aloite kantaa huolta ensisijaisesti Heinolan asukasluvusta. Aloitteesta on keskusteltu aloitteen ensimmäisen allekirjoittajan Kauko Kekkosen kanssa. Aloitteessa arvioidaan ensisijaiseksi keinoksi uusien asukkaiden saamiseen, uudet työpaikat, mutta varsinaiseksi keinoksi esitetään vauvarahaa.

Aloitteessa käytetään esimerkkinä Lestijärveä ja todetaan, että syntyvyys on kymmenkertaistunut ja on syntynyt uusia työpaikkoja lastenhoitoon, koulutukseen ja terveydenhoitoon. Käytännössä Lestijärvellä syntyi ensimmäisen vuoden kohdalle piikki, jolloin lapsia syntyi noin kaksikymmentä verrattuna noin kahteen lapseen ennen vauvarahaa. Piikin jälkeen lukemat lähes normalisoituivat. Jos tuolla vauvamäärällä on syntynyt uusia työpaikkoja, nekin ovat syntyneet verovaroilla rahoitettaviin palveluihin aloitteen esimerkissä.

Vauvarahan käyttö saattaisi antaa tämän perusteella kunnasta enemmän ahdinkotilaa kuvastavan kuin myönteisen, tulevaisuuden uskoa ilmentävän signaalin. Siinä on hiukan samanlainen kaiku kuin aikanaan äkillisen rakennemuutoksen statuksen tukirahoilla myös Heinolassa.

Vauvarahaa maksetaan joissakin kymmenissä kunnissa Suomessa, ja varmaan lähes poikkeuksetta niitä maksavat pienet kunnat. Tutkimukset tai pikemminkin selvitykset vauvarahan vaikuttavuudesta osoittavat, että rahan vaikuttavuus on lyhytaikaista ja pienimuotoista.

Rahan on tuoreessa Helsingin Sanomien teettämän manner-Suomeen kohdistetun kyselyn perusteella todettu olevan heikko kannustin lasten hankkimiseen. Vain 13% tuhannesta vastaajasta piti sitä toimivana. Suurimmalle osalle ratkaisevia kannustimia lasten hankkimiselle olivat työelämän joustot ja varmuus työpaikasta. Tämä vahvistaa edellä kuvattua käsitystä siitä, että tosiasiallisesti vauvarahan teho on heikko.

Aloitteen huoli on kuitenkin aiheellinen, puhuttiinpa sitten asukasluvusta ylipäänsä tai lasten lukumäärästä. Kaupungin kannalta ei ole merkitystä sillä, miten paljon Heinolassa lapsia syntyy, vaan paljonko heitä täällä tulevaisuudessa on, joko syntyviä tai tänne muuttavia.

Valtuuston hyväksymässä kaupunkistrategiassa yhtenä päämääränämme on kasvu. Visiomme on: "Hyvä kasvaa Heinolassa". Strategiaohjelmatyö kevään 2019 aikana konkretisoi strategiaa mitattaviksi tavoitteiksi ja toimenpideohjelmiksi.

Strategisessa toiminnassa on oleellista, ettei ryhdytä tekemään enemmän asioita, vaan tehdään oikeita asioita. Ennakoimatta ohjelmatyön tuloksia lienee selvää, että on jatkossakin harrastettava vahvaa elinkeinopolitiikkaa yhä uusien yritysten ja investointien saamiseksi Heinolaan, ja edellytysten luomiseksi kasvuhaluisten yritysten kasvulle. Toimenpiteet osaavan työvoiman saamiseksi Heinolaan muilta paikkakunnilta ajaa myös samaa asiaa. Näillä on varsin kestävä vaikutus aloitteen peräänkuuluttamiin asioihin.

Kun ajatellaan lapsiperheiden palvelutarjontaa Heinolassa, voitaneen myös todeta, että Heinolassa maksetaan jo nyt varsin mittavaa vauvarahaa, joka vielä kohdentuu tasapuolisesti kaikkiin lapsiin ja perheisiin, jotka Heinolassa kulloinkin asuvat, riippumatta siitä millä paikkakunnalla lapsi on syntynyt. Kaupungin palvelut lapsiperheille ovat kansallista kärkeä. Kaupunki panostaa tähän. Tarvitaanko panostuksia vielä enemmän vauvarahan muodossa, kun kuitenkin on voimakas tarve alentaa menoja? Vauvarahajärjestelmä olisi paitsi lisäkustannus, myös taas yksi hallinnollinen lisärasitus tilanteessa, jossa asioita pitäisi pystyä karsimaan ja yksinkertaistamaan.

Valmistelijan ehdotus toimenpiteiksi aloitteen johdosta ovat seuraavat:

- kaupunki tuottaa/jatkojalostaa materiaalia, josta ilmenevät Heinolassa tarjolla olevat lapsiperheiden palvelut
- tehdään eri kaupunkien palvelutarjonnasta lapsiperheille vertailua sopivien verokkikuntien kanssa, jotta Heinolan kilpailukykyisyys ja vetovoimaisuus konkretisoituu
- kaupunki hyödyntää tätä sisältöä aktiivisesti asukasmarkkinoinnissaan ja tuo sitä esille myös omille asukkaille
- tarpeen mukaan voidaan kokeiluluontoisesti tarjota erityistä palvelua niin kaupunkiin muuttaneille vauvaperheille kuin heinolalaisillekin vauvaperheille (esim. ilmainen vauvauinti).

Esityslistan liitteenä 6 valtuuston kokouksessa 4.6.2018 jätetty valtuustoaloite.

Kaupunginjohtajan (JP) ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää vastata 6.6.2018 jätettyyn valtuustoaloit-

teeseen Haluaako Heinola pitää huolta pienimmistä edellä olevasta valmistelusta ilmenevällä tavalla ja esittää, että valtuusto toteaa

1) vastauksen riittäväksi ja

2) asian aloitteena loppuun käsitellyksi.

Päätös: Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen kohdat 1) ja 2) yksimielisesti.

Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto

Jatkokäsittely: Valtuusto